

Effektiv seponering af lægemidler til overaktiv blære: en simpel arbejdsmodel til almen praksis

Kan lægemidler til overaktiv blære nemt seponeres? Denne artikel præsenterer en simpel arbejdsmodel til seponering af lægemidler til overaktiv blære i almen praksis.

Overaktiv blæresyndrom forekommer generelt i befolkningen, men det rammer primært ældre både ift. prævalens og sværhedsgrad. Forekomsten af tilstanden er ens blandt mænd og kvinder, men inkontinens forekommer dog hyppigere hos kvinder end mænd.

De fleste patienter med overaktiv blæresyndrom kan behandles i almen praksis. De to typer lægemidler, der bruges som hhv. første og andet valg ved farmakologisk behandling af overaktiv blæresyndrom, er muskarinreceptor-blokkere (bl.a. solifenacin) og $\beta 3$ -adrenoceptoragonist (mirabegron). I 2023 blev ca. 53.000 personer i Danmark behandlet med disse lægemidler, heraf var ca. en fjerdedel af patienter-

ne over 80 år og ca. halvdelen var 65-79 år. Undersøgelser viser, at lægemidlerne generelt har ringe effekt og er forbundet med risiko for f.eks. antikoagulerende bivirkninger. Den gennemsnitlige effekt svarer til 1,2 færre vandladninger på 2 døgn og et fald på 1 inkontinensepisode på 2 døgn.

Ingen eller en ringe effekt kombineret med risiko for bivirkninger, særligt hos ældre, bør motivere patienter og almen praksis til at forsøge at seponere lægemidler til overaktiv blære. Ved længerevarende behandling anbefales opfølgning hver 6.-12. måned. Det bør overvejes at pausere behandlingen cirka tre uger årligt med henblik på vurdering af fortsat behov. Lægemidler til overaktiv blære seponeres altid ved manglende effekt efter 1-2 måneders behandling. Behandlingen er symptomatisk og kan seponeres uden aftrapning.

Kvalitetsprojekt i almen praksis

Kvalitetsprojektet "Seponering af lægemidler til overaktiv blære" blev gennemført fra januar til august 2023 i Klinik for Almen Medicin, Lemvig. Formålet var at afprøve en arbejdsmodel

for seponering af lægemidler til overaktiv blære med inddragelse af praksissygeplejersker. Projektet involverede fire centrale elementer (Figur 1).

I alt 36 patienter blev inkluderet i projektet og blev kontaktet mhp. seponering af et lægemiddel til overaktiv blære. Heraf accepterede 33 patienter (92 %) at få lægemidlet seponeret. Tre patienter (8 %) var ikke motiverede til at seponere på daværende tidspunkt. Ud af de 36 patienter fik 19 (53 %) patienter lægemidlet seponeret permanent, mens 14 (39 %) genoptog behandlingen efter kort tid (Figur 2: Fordelingen af patienter, der fik seponeret (blå), seponeret med genoptagelse (lilla) og ikke seponeret (rød) lægemidler til overaktiv blære.

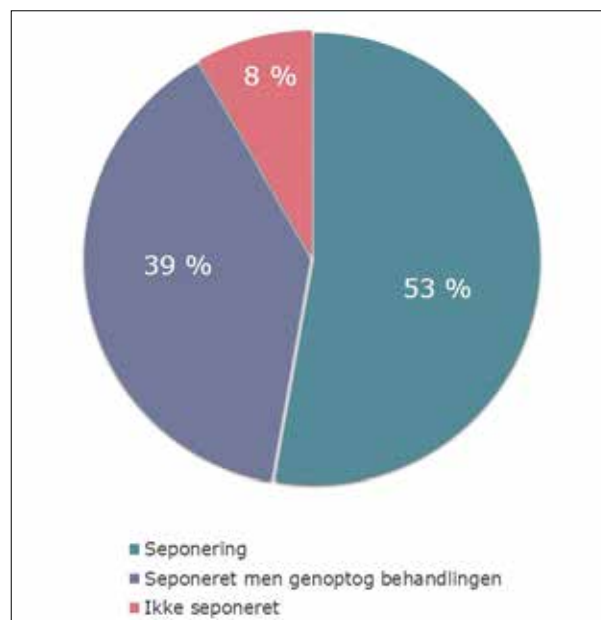
Simpel arbejdsmodel med mange fordele

Erfaringer med denne arbejdsmodel blev belyst i individuelle interviews med to praktiserende læger og to praksissygeplejersker.

Læger og sygeplejersker fremhævede flere fordele ved kvalitetsprojektet. Det var enkelt og afgrænset til en specifik lægemiddelgruppe og en over-

Figur 1: De fire centrale elementer i kvalitetsprojektet om seponering af lægemidler til overaktiv blære.

Figur 2: Fordelingen af patienter, der fik seponeret (blå), seponeret med genoptagelse (lilla) og ikke seponeret (rød) lægemidler til overaktiv blære.

skuelig patientpopulation. Projektet blev opfattet som simpelt og havde en struktureret tilgang, der kunne integreres i det daglige arbejde i praksis. Det var motiverende for både læger og sygeplejersker, at patienterne ville få en mere rationel behandling.

”Det havde en direkte effekt på patienterne. Altså, hvor man for eksempel kunne give dem mulighed for at få mindre medicin i hverdagen. Og også sådan samfundsøkonomisk, så er det jo bedst, at patienterne får præcis den medicin, som de har brug for”, forklarer en af de praktiserende læger.

Sygeplejerskerne spillede en central rolle i projektet ved at stå for patientkontakten og foreslå seponering. Sygeplejerskerne var også ansvarlige for at booke patienternes opfølgende konsultationer hos lægerne. Sygeplejerskerne oplevede ikke, at det var ekstra arbejde eller tidskrævende, da der var afsat tid til at ringe til patienterne, og de følte, at det passede ind i deres daglige arbejde. Generelt følte sygeplejerskerne sig klædt på til at tale med patienterne om seponering af lægemidler mod overaktiv blære.

”Vi kunne holde os meget klart til,

hvad forskningen viser... så jeg synes egentlig, at jeg havde argumenterne i orden for, at de skulle holde deres pause. Også det her med, at uanset om man har effekt eller ej, så anbefaler man, at man bare holder pause en gang om året. Det synes jeg egentlig var fint”, siger en sygeplejerske.

Lægerne oplevede, at projektet styrkede sygeplejerskernes faglige kompetencer. Både læger og sygeplejersker bemærkede, at projektet skabte et øget fokus på vigtigheden af at vurdere behovet for medicin og overveje seponering generelt, hvilket har haft en afsmittende effekt på andre lægemidler.

”Jeg er jo blevet ekstra opmærksom på den medicin, som patienterne får. Husker at vurdere, om de ikke godt kan prøve at stoppe med det. Der er rigtigt mange lægemidler, som blæremidler og andre lægemidler, som man nemt kan stoppe med umiddelbart, altså uden aftrapning, bare stoppe, og hvis det så ikke går, så kan man jo faktisk bare starte igen. Så hvorfor ikke forsøge det? Og det er jeg nok blevet meget mere opmærksom på... Den tilgang til flere lægemidler har jeg taget med mig”, uddyber en praktiserende læge. //

HOVEDBUDSKABER

1. Overaktiv blæresyndrom forekommer hyppigt hos ældre patienter.
2. Farmakologisk behandling har begrænset effekt; 1,2 færre vandladninger på 2 døgn og et fald på 1 inkontinensepisode på 2 døgn i gennemsnit.
3. Arbejdsmodellen, hvor en sygeplejerske kontakter patienterne om seponering af lægemidler til overaktiv blære, er en simpel indsats, som kan gennemføres i almen praksis.
4. Flertallet af patienterne ønsker at seponere deres lægemidler til overaktiv blære, og mange opnår succesfuldt permanent seponering.
5. Modellen faciliterer ikke kun effektiv seponering, men øger også opmærksomheden på medicin og seponering generelt i almen praksis.